

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЙОРДАН ЙОВКОВ" - КЪРДЖАЛИ

адрес: ул. Булаир 18; телефон 0361/5 94 11, GSM +359 88 999 30 62,
web site: <http://yovkov-bg.net/>, email: info-909103@edu.mon.bg, y_yovkovkj@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ: .....

Людмила Чаушева
/Директор на СУ „Йордан Йовков“/

ПРОГРАМА

**за превенция на ранното напускане на училище
за учебната 2024/2025 година**

Програмата приета на Педагогическия съвет с Протокол № 15 от 12.09.2024 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на СУ „Йордан Йовков“ гр.Кърджали за превенция на ранното напускане на образователната система:

- СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И УЧЕНОТО В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ (2021 – 2030)
- КОНВЕНЦИЯ ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ (2021-2030)
- ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ
- НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ
- ОБЛАСТНИ И ОБЩИНСКИ СТРАТЕГИЧЕСКИ МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ ОТ ОТПАДАНЕ

В Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030 г.), **приоритетна област 5 - ВКЛЮЧВАНЕ, ТРАЙНО ПРИОБЩАВАНЕ И ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ**, - върху преждевременното напускане на училище се въздейства превантивно чрез мерки, насочени към гарантиране на устойчивост на процеса на образователна интеграция, намаляване на неравенствата, насърчаване на социалното включване, мотивация на деца и родители за образование, системна работа с родителите за привличането им като пълноценни участници в образователния процес. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходимо е осигуряване на:

- успешен преход между различните степени на образование, гъвкави форми за продължаване на обучението в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности; признаване и валидиране на резултати от неформално обучение;

- ефективно приобщаване на деца/ученици със специални образователни потребности, от уязвими групи, включително роми, на търсещи или получили международна закрила и мигранти;

- сътрудничество между институциите от системата на предучилищното и училищното образование с държавните и местните органи в социалната и здравната сфера, с образователните медиатори, родителите и местните общности;

- приобщаваща, подкрепяща, сигурна и безопасна образователна среда за провеждане на ефективен образователен процес, за опазване и укрепване здравето на децата и учениците и за тяхното пълноценно личностно развитие.

ОБОСНОВКА

Преждевременното напускане на училище води не само до отпадане от образователните степени, но и до нарастване на рисковете от социално изключване, невъзможност за професионална реализация, попадане под криминализиращи влияния, и така застрашава сигурността и стабилността на обществото, като е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения. Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование. Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на общностите и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план, поради което данните за дела на преждеременно напусналите образователната система в България не трябва да успокояват, а да насърчават изпълнението на всеобхватната и интегрирана политика за превенция на явлението, както и за неговото преодоляване там, където съществува.

ПРИНЦИПИ

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни;
2. Сътрудничество в образователните институции за насърчаване на позитивната училищна култура, работата в екип в рамките на училищната общност;
3. Координирани мерки на всички нива;
4. Проследяване на напредъка на ниво училище.

Настоящата Програма конкретизира насоките от изброените стратегическите и нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище в СУ „Йордан Йовков“ гр.Кърджали чрез:

- анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система;
- идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях;
- ефективни политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.

2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище чрез:

- 2.1. Повишаване участието и ангажираността на родителите, средата, общността.
- 2.2. Активно консултиране, ремотивация, индивидуално и групово наставничество.
- 2.3. Кариерно насочване и застъпничество.

3. Политики за компенсирание на ефекта от преждевременното напускане на училище:

- Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждевременно напусналите я;
- завръщане на преждевременно напусналите училище към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение: дистанционна, вечерна, задочна, или комбинирана;
- участие на преждевременно напусналите училище в курсове за ограмотяване, допринасящи за социална интеграция и включване в пазара на труда;
- популяризиране на възможностите за учене в клубове, библиотеки, читалища, младежки информационно-консултантски центрове, регионални и местни центрове;
- кариерното ориентиране и консултиране съдействат за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и детето, засилват мотивацията за оставане в училище и придобиване на образователна степен.
- обучение по предприемачество и насърчаване на инициативността.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ:

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

- ✓ Икономически;
- ✓ Социални;
- ✓ Образователни;
- ✓ Етнокултурни;
- ✓ Институционални;
- ✓ Свързани със здравния статус.

Социално-икономически причини:

- *Лошо качество на живот на определени социални слоеве;*
- *Ниски доходи – невъзможност за покриване на разходите (учебници, тетрадки, дрехи, храна);*
- *Необходимост ученикът да се грижи за по-малки брат/сестра;*
- *Използване на детето, не посещаващо училище, като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа.).*

Образователни причини:

- *Затруднения при усвояване на учебния материал;*
- *Слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище;*
- *Наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.;*
- *Възможност за обучение в професионална паралелка.*

Етнокултурни причини:

- *По-ранно встъпване в брак;*
- *Страхове на родителите за физическото благополучие на детето извън техен контрол и закрила;*

- *По-ниска ценност на образованието в дадено семейство/общност.*

Психологически причини:

- *Академично несправяне, преживяване на неуспех;
Отчуждение от средата на връстниците, неувереност в себе си;*
- *Самовъзприемане: „нямах късмет“, „не ми провървя“, усещане за ограничен контрол върху събитията.*

Институционални причини:

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координирания подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективен контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система. Основната част от отговорностите за прилагането на националната политика по отношение на задължителното образование е съсредоточена в Министерството на образованието и науката, което е естествен координационен център на междусекторните действия за намаляване на преждевременното напускане на училище.

Причини, свързани със здравния статус:

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете от преждеременно напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

НАСТОЯЩАТА ПРОГРАМА СЕ РЕАЛИЗИРА В ТРИ ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ:

1. Превенция на преждевременното напускане на СУ "Йордан Йовков" чрез:
  - анализ на причините, водещи до отпадане от училище, от образователната система или напускане на училището по обективни или субективни причини;
  - идентифициране на рисковите фактори за преждевременното отпадане или напускане на училището с оглед ограничаване на последиците от тях;
  - реализиране на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори водещи до отпадане или напускане на училището;
2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище чрез:
  - политики и мерки за реализиране на приобщаващо образование и подкрепа личностното развитие на учениците;
  - повишаване участието и ангажираността на родителите, основно в екипите за личностна подкрепа, Обществен съвет, Училищно настоятелство;
  - утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество;
  - кариерно ориентиране и консултиране.
3. Компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училище с политики и мерки:
  - Създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я ученици;
  - Завръщане на преждеременно напусналите училище към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение: самостоятелна,

индивидуална, ОПЕС;

- Популяризиране на съвременни възможности за учене в клубове, библиотеки, читалища, младежки информационно-консултантски центрове, образователни сайтове;
- Създаване на възможности за самостоятелно учене с цел признаване на резултати;
- Кариерното ориентиране и консултиране на ученика и семейството му, с цел оказване на съдействие за информиран избор на образователен и професионален път и въздействие върху мотивация за оставане в училище и придобиване на образователна степен.

АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

СУ „Йордан Йовков“ гр.Кърджали е едно от училищата в България, в което няма отпаднали ученици. Ежегодният статистически задълбочен анализ и превантивните дейности, които съпътстват целогодишната работа на училищния колектив показва, че това се дължи най-вече на последователната политика на образователната институция в посока реализиране на дейности, залегнали в Стратегията ѝ за развитие, подчинени на принципите за:

- **всеобхватност на дейностите** – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес.
- **публичност и прозрачност на цялостната политика** - чрез интернет страницата на училището и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики.
- **общуване и постоянна обратна връзка** между институции, родители, училищни психолози, ресурсни учители, класни ръководители, ученици и преподаватели.
- **приемственост** – чрез съхраняване и предаване на традициите и недопускане да се забрави доброто старо, равнопоставеност на всички приоритети в развитието на

- образователната институция, и чрез плавен преход от една образователна степен в друга.
- **Идентифициране на рисковите фактори** – доклади и анализи на класни ръководители и Екипа за подкрепа на личностното развитие (ЕПЛР).

Политиките и мерките, които СУ „Йордан Йовков“ предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки, като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете.

Политики и мерки в СУ „Йордан Йовков“ произтичащи от:

Семейни и социални причини:

1. **Нежелание на родителите** детето да ходи на училище поради страх от социална изолация и невъзможност за адаптиране към останалите ученици, по-ниска самооценка, невъзможност за самостоятелно прибиране и риск за здравето и живота му. **Мерки:** - Ре-мотивация чрез редица дейности за приобщаване на семействата и децата от различен етнически произход, децата със специални образователни потребности, както и на семейства с родители, заминали в чужбина.
2. **Трудова миграция на родителите** - напускане на единия или и на двамата родители поради невъзможност за издръжка на семейството и търсене на работа в чужбина. Оставяне на детето на грижите на прародители, които нямат същия авторитет и изпадат в безсилие за справяне с трудната социална обстановка и новите модели на поведение на децата. **Мерки:** - Чести контакти и консултации с попечителите, търсене на съдействие от отдел „Закрила на детето“, ангажиране на ЕПЛР изхранване на материално затруднените деца безплатно от фирмата– доставчик на закуски и обяд, както и получаване на социални стипендии.
3. **Недостатъчна образованост и/или ангажираност на родителите** и липса или занижен контрол върху цялостното развитие на детето. Родителите изразяват грижата си предимно като осигуряват прехрана и облекло, но negliжират и не контролират часовете за прибиране от училище, не познават контактите и приятелския кръг на детето, не проверяват изученото през деня, както и подготовката на детето за следващия ден – домашни работи, изпълнение на други поставени от учителя задачи, не се информират за получени оценки и коментари. **Мерки:** - Мотивиране и приобщаване на изоставащите с материала да посещават целодневна форма (приложимо само в начален етап); осигуряване на допълнителна работа, консултации, при нужда – ресурсно подпомагане; срещи на ръководство, класни ръководители, ЕПЛР с родителите, мотивиране и приобщаване към училищната общност;
5. **Нестабилна семейна среда** – чести конфликти, домашно насилие, затруднения на родителите да бъдат авторитет и да налагат ценности и норми на поведение. **Мерки:** - Подкрепа на родителите, насочване към подходяща консултативна и терапевтична работа; при нужда – въвличане на други институции и експертиза;
4. **Преждевременно напускане на училище поради ранни бракове и създаване на деца.** **Мерки:** - Осигуряване на непрекъснати форми за информираност на тийнейджърите за сексуалното им развитие, както и включването им в обучителни

семинари и лекционни курсове, залагане в тематичните разпределения на класните ръководители на актуални за младежкото развитие теми; осигуряване на възможност за продължаването на прекъснатите училище в самостоятелна форма на обучение.

ПРИНЦИПИ, ЗАЛЕГНАЛИ В КОМПЛЕКСНИЯ ПЛАН ЗА ДОСТИГАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ ЦЕЛИ, СВЪРЗАНИ С ПРЕВЕНЦИЯТА ОТ ОТПАДАНЕ

- * **УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА** за преждевременно напусналите училище. Изготвяне на база данни от класните ръководители, в чиито класове има ученици от рискови групи /съобразно различните причини от отпадане/;
- * **КООРДИНИРАНЕ** на дейностите на класните ръководители с тези на ЕПЛР и училищното ръководство;
- * Утвърждаването на СУ „Йордан Йовков“ като **ЖЕЛАНОТО** училище и в тази връзка **ПРИЕМАНЕ** на ученици и от другите училища на територията на Община Кърджали;
- * **КВАЛИФИКАЦИЯ** на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти, справяне с агресията и насилието и превръщането им в педагогически консултанти.

ДЕЙНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ ЦЕЛИТЕ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА:

- * Дейности за усвояването на българския книжовен език и повишаване на грамотността, включително за ученици с различен матерен език;
- * Насърчаване включването в образованието на деца от рискови и маргинални групи чрез прилагане на приобщаващото образование;
- * Увеличаване на разнообразието и ефективността на механизмите и стимулите за включване в образование и обучение;
- * Създаване на условия за включване на ученици в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
- * Насочване на децата и учениците към занимания, съобразени с тяхните потребности от изява и развитие;
- * Индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава - (наставничество);
- * Участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;
- * Други дейности, определени с правилника за дейността на институцията;
- * Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична, модерна образователна и възпитателна **ИНТЕРАКТИВНА СРЕДА** чрез: – изграждане на съвременни кабинети, оборудвани с дигитални образователни средства, мултимедия, интерактивни дъски, медиен център (ученическо радио, вестниче и др.);
- * Поставяне на ученика в **АКТИВНА ПОЗИЦИЯ** по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал;
- * Превръщането на училището в **ПРИЯТНО И ЖЕЛАНО МЯСТО** за учениците чрез използване на **ИНОВАТИВНИ** педагогични методи и форми за предаване, преподаване и научаване на учебното съдържание и осигуряване на подходяща интерактивна среда в нови модели на класни стаи и места за извънучебни занимания;
- * Извършване на ефективна допълнителна и **ДИФЕРЕНЦИРАНА** работа с учениците с намалена успеваемост;
- * Изработване на индивидуален тематичен план и календарен график за преодоляване на изоставането;
- * Подготовка на учениците за продължаване на образованието - **ПРОФЕСИОНАЛНО**

ОРИЕНТИРАНЕ на учениците, завършващи основно и средно образование, съобразно техните интереси и възможности;

* Организиране на срещи на учениците от 7, 8, и 12 клас с експерти от регионалната служба по заетостта;

* Организиране на родителска среща на учениците от 7 клас с ръководството за допълнително разяснение на предстоящите НВО, график и предстоящи дейности след изпитите;

* Изискване на ред и дисциплина през ОБЩО РАЗБИРАНЕ на ученици, родители и преподаватели за норми и правила на поведение в училище;

* Съдържателен и многообразен учебно-възпитателен процес.

ЦЕЛЕНАСОЧЕНА ОБРАЗОВАТЕЛНО-ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА, свързана с училищни и извънучилищни мероприятия, клубове и дейности, за постигане на оптимално ниво на вътрешна мотивация чрез:

➤ Извънкласни дейности за превенция на поведението при деца с риск от отпадане;

➤ Насърчаване на лидерството, самоуправлението и отговорността чрез подкрепа функционирането на Ученически съвет;

➤ Включване на учениците от прогимназия и гимназия в доброволчески прояви и дейности по взаимопомощ;

➤ Провеждане на дискусии на ученици по предложените от тях теми с външни лектори, общественици и професионалисти

➤ Участие на учениците в различни проекти, олимпиади, състезания и други извънкласни форми на обучение;

➤ Постоянна работа с родителската общност с цел приобщаване на учениците към общочовешките ценности и подготовката им за пълноценен живот в съвременните обществено-икономически условия.

➤ Организиране на дарителски кампании в полза на значими обществени каузи, както и насочени в подкрепа на хора от общността;

➤ Утвърждаване на превантивна възпитателна работа в училище с акцент менторство и проследяване на напредъка;

➤ Подходящо **ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ И ВЪЗПИТАНИЕ** – лекции, беседи, семинари, кинолектории, свързани с проблемите на зависимости, сексуално образование и предпазване от СПИН;

➤ Превантивна възпитателна работа в часа на класа по актуални теми;

➤ Поставяне на приоритет формирането на личностни умения и развиване на компетенци за общуване у учениците;

➤ **ИЗВЪНКЛАСНИ И ИЗВЪНУЧИЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ** – /виж сайт на училището/;

➤ Подкрепа за активности на ученическия съвет;

- Организиране на творчески и спортни дейности от общ интерес;
- Тясно сътрудничество между училището и семейството при превантивна работа с ученици, застрашени от негативни влияния (хазарт, секти, наркомания, употреба на алкохол и тютюнопушене).

КООРДИНАЦИОННИЯТ МЕХАНИЗЪМ ЗА ДЕЦА В РИСК – ГАРАНТ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ И ЕФЕКТИВНОСТ НА МЕРКИТЕ:

- * Включване на местните власти и социалните партньори като равноправни участници в такъв координационен механизъм.
- * Формиране на екипи за разработване на дейностите по превенция от отпадане и залагането им в комплексната ПЛАНИРАЩА И ОТЧЕТНА ДОКУМЕНТАЦИЯ.
- * Провеждането на редица други дейности, довели в годините до утвърждаване на училището като институция, която работи с грижа за всеки ученик!
- * Препоръката на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г., засягаща политиките за намаляване на преждевременното напускане на училище (2011/С 191/01), както и със стратегическата рамка на ЕС за сътрудничество в областта на образованието и обучението.
- * Съгласно тази препоръка, като „преждевременно напуснали училище“ се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение.
- * Целите на стретгията „отпадане от училище“ не се допуска отписването на ученик до 18 годишна възраст от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

МЕХАНИЗЪМ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ ОТ УЧИЛИЩЕ ЗА УЧ.2024/2025 г.:

Мерки за реализиране на политиките:	Отговорник:	Срок за изпълнение:	Индикатори:
1.МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ			
НА УЧИЛИЩЕТО			
1.1.Изграждане на позитивен организационен климат – създаване условия за сътрудничество,			
ефективни отношения между всички в образователния процес			
1.1.1.Превенция на преждевременно напускане на училището и преместване- мерки, политики			
1.1.1.1. Работа за превенция на отпадането на учениците от училище – план на класния ръководители дейности в класа /проведени разговори за проблемите в уч. процес, ролята и възможностите на образованието за младите хора в съвременния свят, своевременно запознаване с проблемите на учениците/.	Кл. ръководители; Психолог; ПдС:	Целогодишно	бр.отсъствия; бр. слаби оценки и причините за тях- проведени срещи-разговори с ученици и родители бр. преместени-мотиви, анализ;
1.1.1.2. Проверка на ел. дневници на паралелките, за системна регистрация на отсъствията и оценките на учениците, както и отразяването в ел. дневник. Отразяване на проведените превантивни дейности в ел	Зам.-директор по УД	Целогодишно	констативни протоколи от проверките, анализи и доклади до директор;

дневник;			
1.1.1.3. Работа на кл. ръководител в съответствие с принципа на позитивната дисциплина, гарантиращ изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможности, чрез разнообразни форми и методи, за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите членове на общността; Прилагане на механизмите на работилниците от програмата "Стъпки заедно" на УНИЦЕФ;	Кл. ръководител с съдействие на родители, класа, ПдС/психолог, зам.-директор по УД	Целогодишно	бр. проведени срещи разговори, наблюдение върху ученика и проследяване на поведението му, след проведените разговори
1.1.1.4. Класният ръководител редовно предоставя информация на родителите и ресорен зам.-директор за ученици в риск за отпадане: - ученици със слаб успех, лоша дисциплина, отсъствия. Изготвяне на мерки за подкрепа от кл. р- ли, съвместно с ЕЛП и родител;	Кл. ръководител; Психолог; ПдС; Родител;	15.12. 2024г. 30.03. 2025г.	доклад-анализ за застрашени от отпадане ученици, поради слаб успех, лоша дисциплина, отсъствия с предложения за подкрепа от кл. ръководител:: – предложения за подкрепа,
1.1.1.5. Изготвяне на регистър/списък на ученици, застрашени от отпадане и мерки за личностна подкрепа. При необходимост изготвяне на индивидуален план за личностна подкрепа ПЛП;	Кл. ръководители ПдС Психолог Родител	15.12. 2024г. 30.03. 2025г.	доклади на кл. ръководители; протоколи от работни срещи и консултации; училищен регистър на ученици в риск за отпадане;
1.1.1.6. Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици; Реализиране дейности с учениците по програми: „Стъпки заедно” на УНИЦЕФ; „Кодово име „Живот” и „Връстници помагат на връстници” - НЦПЗ	Зам.-директор, Гл. учители, Зав. МО, Кл. ръководители, Учители, Ментори.	Целогодишно	брой ученици, застрашени от отпадане, включени в реализираните в училище програми за превенция;
1.1.1.7. Дейности за подкрепа, реализирани от педагогическия съветник и психолози в училището, във връзка с превенция на отпадането на учениците от училище /допълнителна работа с ученици с проблемно поведение; осъществяване на консултации на ученици и родители, създаване на ЕЛП/.	ПдС Психолози	Целогодишно	индивидуални и групови консултации с ученици, учители и родители-отразени в протоколи/регистър
1.1.1.8. Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности по интереси на учениците в областите: наука, изкуство и спорт. За целта осигуряване на специалисти/експерти, чрез договори с външни изпълнители; Разработване на проекти и включване в национални програми на МОН, осигуряващи възможности за реализиране на ИИД за учениците; Организиране на изяви на таланта и уменията на учениците в училище. Участия в фестивали и конкурси;	Зам.-директори, учители; Гл. учители; Зав. МО; Эксперти по договори;	Целогодишно	брой клубове по интереси в училището; брой обхванати ученици в ИИД по интереси; участия на учениците в училищни изяви, както и в фестивали и конкурси за изява на таланта и способностите си;
1.1.1.9. Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици; Участие и реализиране на дейностите по програма „Стъпки заедно” на УНИЦЕФ – за емоционално и социално учене и създаване на сигурна среда без насилие и тормоз за учениците в училище;	Зам.-директори, Гл. учители, Кл. ръководители, Учители, Психолози, ПдС, Ментори и експерти от нац. програми;	Целогодишно	брой на включените учители и ученици в проекти и програми; провеждане на проучване за отчитане на резултатите от дейностите с учениците по проектите и програмите, реализирани в училище;
1.1.1.10. Повишаване на броя на учениците, обхванати в целодневната организация на учебния ден, чрез повишаване качеството на работа в ЦДО;	Зам.-директор, Кл. ръководители, Учители ЦДО	Целогодишно	брой обхванати ученици към момента;

1.1.1.11. Дейности в училище, свързани със стриктно спазване на противоепидемичните мерки, разписани от министъра на МЗ. Ежедневно проследяване за спазване на здравните мерки, обгрижването на учениците – грижи за здравето им, контрол върху ежедневно проследяване на здравословното им състояние, осигуряване на медицинско обслужване, осигуряване на закуски, плодове, обедно хранене, учебници, добра материална база, включване в полезни разнообразни активности и изяви.	Кл. ръководители, Дежурни учители, Зам.-директор;	Целогодишно	констативни протоколи от реализирани проверки;
1.1.1.12. Ролята на кариерното ориентиране на учениците – фактор при работа с ученици, застрашени от отпадане, с оглед задържането им в училище, както и бъдещата им успешна реализация.	Кл. ръководители, ПдС/Психолог	ЧК - план	проведени работни срещи дискусии с представители на различни професии/експерти/родители;/ отчети на кл. ръководители;
2. Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всяко дете и ученик и предотвратяване на ранното отпадане от училище;			
1.2.1. Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на: риск от преждевременно напускане на училище, ученици с обучителни трудности, проблеми във взаимоотношенията в училищната общност	Зам.-директор Зав. МО	Целогодишно	брой обучени учители, преминали през обучителни семинари, с умения за работа с работилниците по програма „Стъпки заедно“, с умения за осъществяване на емоционално и социално учене в клас;
П. ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ, обективни и субективни причини: - обучителни проблеми, проблеми с адаптацията и други			
2.1. Мерки за приобщаващо образование, подкрепа на личностното развитие и повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността. Провеждане на експертиза за определяне на вида подкрепа: обща, допълнителна;	Зам.-директори по УД; Училищни психолози; ПдС	Целогодишно	Изготвен регистър за учениците получили подкрепа, характерът на подкрепата, изготвени ПЛП, консултации с родители, учители и ученици. Съдействие от експерти от РЦПППО.
2.1.1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти за предоставяне на подкрепа за личностно развитие на всеки ученик застрашен от отпадане. Препоръки за обща или допълнителна подкрепа за нуждаещите се ученици, сформирани на екипи за индивидуална личностна подкрепа –обща/допълнителна, специализирана. При необходимост сформирани на ЕЛП и ПЛП на нуждаещи се ученици, застрашени от отпадане.	Зам.-директор; ЕПППО и ЕПЛР	Целогодишно	работни съвещания на учителите и педагогическите специалисти по класове, изготвяне на протоколи с препоръки за сформирани на екипи за индивидуална личностна подкрепа на нуждаещите се ученици – в риск, отпадане, СОП и други нуждаещите се ученици в риск;
2.1.2. Дейност на Екипите за обща или допълнителна подкрепа на учениците, застрашени от отпадане, поради обучителни трудности/проблемно поведение, липса на мотивация; проблеми в общуването със съученици и учители, други;	Психолози, ПдС; ЕЛП	Целогодишно	протоколи с препоръки за: консултации по уч. предмети; консултации с ПдС/психолог, занимания по интереси, др.; дейности за приобщаване към училищната среда;
2.1.3. Включване на родителската общност за повишаване на активността ѝ в сътрудничество с уч. ръководство, обществени съвети, УН, Екипи за личностно развитие, кл. ръководители, учители. Провеждане обучения на учителите от Асоциация родители/АР/ за подобряване на взаимоотношенията и взаимодействието с родителите;	Зам-директори, Учители, Асоциация родители;	Целогодишно	брой на родителите, включени в инициативи за сътрудничество, проучване на родителското мнение за усъвършенстване формите за сътрудничество с училищната общност; съвместни дейности с АР;

2.1.4. Разчупване стереотипа на провеждане на родителски срещи и усъвършенстване на общуването между всички участници в училищната общност; Обсъждане на новите форми на род. срещи с АР, УН и ОС. Повишаване ефективността от взаимодействието с родителите;	Директор, Зам.-директор-Кл. ръководители, Учители	Целогодишно	работни срещи с АР, УН, ОС – съвместни решения за промяна и усъвършенстване на взаимоотношенията в диадата: родител – учител;
2.1.5. Организиране на периодични срещи-дискусии за родителите по темата за кариерното ориентиране и развитие на учениците от VII – XII клас, с цел превенция на ранно отпадане от у-ще;	УН, ОС, АР, директор, Учители, Психолози, ПдС	Целогодишно	реализиране на обучения чрез подготвени консултанти от УН, АР, експерти от НПО и МОН;
2.1.6. Планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и оказване на подкрепа, чрез индивидуалното им консултиране, сформирани на ЕЛП и ПЛП и други;	Кл. ръководители, Учители; Психолози и ПдС;	Целогодишно	брой проведени срещи; годишен план на класа; протоколи от консултации; брой ЕЛП и ПЛП;
2.1.7. Активизиране на ученическото самоуправление - инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици по програми: „Стъпки заедно“ и „Връстници помагат на връстници“;	Зам.-директори, Кл. ръководители, ПдС, Психолози, Координатори по програми Психолог	Целогодишно	избор на УС; план за работа на УС; план-график на дейностите по програмите за подкрепа и превенция, реализирани в училището по инициатива на УНИЦЕФ и ЦПЗ;
2.2. Достъп до качествено образование на деца и ученици със СОП. Своевременно издирване и обследване на деца/ученици нуждаещи се от допълнителна или специализирана подкрепа; Сформирани на ЕЛП и изготвяне на ПЛП. Консултиране на родителите и включването им в дейностите за подкрепа	Зам.-директор Кл. ръководители ЕЛП ПдС, Психолози, Ресурсен учител, Логопед	Целогодишно	брой обследвани деца/ученици нуждаещи се от допълнителна подкрепа от ресурсен учител, психолог и логопед; брой деца/ученици за които е сформиран ЕЛП и е изготвен ПЛП; реализирани консултации с родители и учители за участие в дейностите за допълнителна подкрепа на ЕЛП;
2.2.1. Подобряване квалификацията на учителите и педагогическите специалисти за оказване допълнителна подкрепа на деца/ученици със СОП. Осигуряване на подходяща среда и учебно-технически средства за обучение на деца със СОП. Прилагане на	Учителите, работещи с деца-СОП, Ресурсен учител	Целогодишно	брой деца/ученици получаващи допълнителна подкрепа; брой ЕЛП и ПЛП; брой ученици на ИФО; работни срещи, консултации с
застрашен от отпадане. Препоръки за обща или допълнителна подкрепа за нуждаещите се ученици, сформирани на екипи за индивидуална личностна подкрепа –обща/допълнителна, специализирана. При необходимост сформирани на ЕЛП и ПЛП на нуждаещи се ученици, застрашени от отпадане.			препоръки за сформирани на екипи за индивидуална личностна подкрепа на нуждаещите се ученици – в риск, отпадане, СОП и други нуждаещите се ученици в риск;
2.1.2..Дейност на Екипите за обща или допълнителна подкрепа на учениците, застрашени от отпадане, поради обучителни трудности/проблемно поведение, липса на мотивация; проблеми в общуването със съученици и учители, други;	Психолози, ПдС; ЕЛП	Целогодишно	протоколи с препоръки за: консултации по уч. предмети; консултации с ПдС/психолог, занимания по интереси, др.; дейности за приобщаване към училищната среда;
2.1.3. Включване на родителската общност за повишаване на активността ѝ в сътрудничество с уч. ръководство, обществени съвети, УН, Екипи за личностно развитие, кл. ръководители, учители. Провеждане обучения на учителите от Асоциация родители/АР/ за подобряване на взаимоотношенията и взаимодействието с родителите;	Зам-директори, Учители, Асоциация родители;	Целогодишно	брой на родителите, включени в инициативи за сътрудничество, проучване на родителското мнение за усъвършенстване формите за сътрудничество с училищната общност; съвместни дейности с АР;
2.1.4. Разчупване стереотипа на провеждане на родителски срещи и усъвършенстване на общуването между всички участници в училищната общност; Обсъждане на новите форми на род. срещи с АР, УН и ОС. Повишаване ефективността от взаимодействието с родителите;	Директор, Зам.-директор-Кл. ръководители, Учители	Целогодишно	работни срещи с АР, УН, ОС – съвместни решения за промяна и усъвършенстване на взаимоотношенията в диадата: родител – учител;

2.1.5. Организиране на периодични срещи-дискусии за родителите по темата за кариерното ориентиране и развитие на учениците от VII – XII клас, с цел превенция на ранно отпадане от у-ще;	УН, ОС, АР, директор, Учители, Психолози, ПдС	Целогодишно	реализиране на обучения чрез подготвени консултанти от УН, АР, експерти от НПО и МОН;
2.1.6. Планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и оказване на подкрепа, чрез индивидуалното им консултиране, сформирани на ЕЛП и ПЛП и други;	Кл. ръководители, Учители; Психолози и ПдС;	Целогодишно	брой проведени срещи; годишен план на класа; протоколи от консултации; брой ЕЛП и ПЛП;
2.1.7. Активизиране на ученическото самоуправление - инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици по програми: „Стъпки заедно“ и „Връстници помагат на връстници“;	Зам.-директори, Кл. ръководители, ПдС, Психолози, Координатори по програми Психолог	Целогодишно	избор на УС; план за работа на УС; план-график на дейностите по програмите за подкрепа и превенция, реализирани в училището по инициатива на УНИЦЕФ и ЦПЗ;
2.2. Достъп до качествено образование на деца и ученици със СОП. Своевременно издирване и обследване на деца/ученици нуждаещи се от допълнителна или специализирана подкрепа; Сформирани на ЕЛП и изготвяне на ПЛП. Консултиране на родителите и включването им в дейностите за подкрепа	Зам.-директор Кл. ръководители ЕЛП ПдС, Психолози, Ресурсен учител, Логопед	Целогодишно	брой обследвани деца/ученици нуждаещи се от допълнителна подкрепа от ресурсен учител, психолог и логопед; брой деца/ученици за които е сформиран ЕЛП и е изготвен ПЛП; реализирани консултации с родители и учители за участие в дейностите за допълнителна подкрепа на ЕЛП;
2.2.1. Подобряване квалификацията на учителите и педагогическите специалисти за оказване допълнителна подкрепа на деца/ученици със СОП. Осигуряване на подходяща среда и учебно-технически средства за обучение на деца със СОП. Прилагане на единна методика за оценяване;	Учителите, работещи с деца-СОП, Ресурсен учител ПдС /Психолози	Целогодишно	брой деца/ученици получаващи допълнителна подкрепа; брой ЕЛП и ПЛП; брой ученици на ИФО; работни срещи, консултации с учители и родители, проведени от ЕЛП;
2.2.2. Обучение и консултиране на учителите, с цел разпознаване учениците с обучителни трудности. Провеждане на обучения и консултации с учителите за придобиване умения за работа с ученици/деца със СОП. Диагностика – ТУГ;	Учители, Ресурсен учител, Психолози, ПдС.	Срок: X-XI. 2024г.	брой консултации с учители; обучения проведени с учители за повишаване квалификацията и уменията за разпознаване деца/ученици със СОП и провеждане на обучения с тях;
2.2.3. Осъществена контролна дейност във връзка с дейностите за намаляване на отпадането на учениците от училище – уведомяване на районните кметове за отпадане на ученици от у-ще; Прилагане на санкции, предвидени в ЗПУО за родители, които не осигуряват присъствието на децата им в училище	Директор Зам.-директори, Кл. ръководители, Учители, ПдС, Психолози	Целогодишно	сигнали от учители и кл. ръководители; констативни протоколи; отчетни доклади – срочни и годишни; решения на ПС.
III. ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ ЕФЕКТА ОТ ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ, УТВЪРДЕНИ ОТ ПС И СЪОБРАЗЕНИ С НОРМАТИВНИТЕ ДОКУМЕНТИ НА МОН	ДИРЕКТОР, ЗАМ.-ДИРЕКТОРИ, ПС	IX –X. 2024г.	Училищен правилник, Програма за превенция на ранното напускане на училище от деца/ученици за уч.2024/2025г.
3.1. Реинтегриране в училище на млади хора под 18 г. отпаднали или напусналите училището; Запознаване с условията и правилата за обучение в училище.	Директор Зам.-директори	Целогодишно	заявления за записване в училище; брой ученици, реинтегрирани в училище;

3.2. Информирани на родители и ученици, напуснали училището, за възможностите за образование и обучение в училището;	Зам.-директори, Учители;	целогодишно	брой ученици, реинтегрирани в образователната система;
3.3. Отчет на изпълнението на програмата, както и за изпълнението на планираните дейности по превенция на отпадането на деца/ученици от училище; Анализ и оценка на резултатите от дейностите по превенция на отпадането на деца/ученици от училище.	Директор, Зам.-директори по УД; Кл.ръководители.	Срок: До 15.09. 2025 г.	отчети на зам. директори; отчетен доклад на директор за резултатите от реализираните дейности по програмата, измерим броя на отпадналите или напуснали ученици от училището

Заб. Мерките и политиките, заложи в настоящата програма са прогнозни и могат да бъдат променени и заменени с нови в хода на учебната година, в зависимост от промяна на обективните фактори и обстоятелства, на чието въздействие е подложено изпълнението на програмата. Промяната се утвърждава от директор.